ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
തതശ്ച പൗഗണ്ഡവയഃ ശ്രിതൗ വ്രജേ
ബഭൂവതുസ്തൗ പശുപാലസമ്മതൗ ।
ഗാശ്ചാരയന്തൗ സഖിഭിഃ സമം പദൈ -
ർവൃന്ദാവനം പുണ്യമതീവ ചക്രതുഃ ॥ **1** ॥

തൻമാധവോ വേണുമുദീരയൻ വൃതോ
ഗോപൈർഗൃണദ്ഭിഃ സ്വയശോ ബലാൻവിതഃ ।
പശൂൻ പുരസ്കൃത്യ പശവ്യമാവിശദ്
വിഹർതുകാമഃ കുസുമാകരം വനം ॥ **2** ॥

തൻമഞ്ജുഘോഷാലിമൃഗദ്വിജാകുലം
മഹൻമനഃപ്രഖ്യപയഃസരസ്വതാ ।
വാതേന ജുഷ്ടം ശതപത്രഗന്ധിനാ
നിരീക്ഷ്യ രന്തും ഭഗവാൻ മനോ ദധേ ॥ **3** ॥

സ തത്ര തത്രാരുണപല്ലവശ്രിയാ
ഫലപ്രസൂനോരുഭരേണ പാദയോഃ ।
സ്പൃശച്ഛിഖാൻ വീക്ഷ്യ വനസ്പതീൻ മുദാ
സ്മയന്നിവാഹാഗ്രജമാദിപൂരുഷഃ ॥ **4** ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
അഹോ അമീ ദേവവരാമരാർചിതം
പാദാംബുജം തേ സുമനഃഫലാർഹണം।
നമന്ത്യുപാദായ ശിഖാഭിരാത്മന -
സ്തമോഽപഹത്യൈ തരുജൻമ യത്കൃതം ॥ **5** ॥

ഏതേഽലിനസ്തവ യശോഽഖിലലോകതീർഥം
ഗായന്ത ആദിപുരുഷാനുപദം ഭജന്തേ।
പ്രായോ അമീ മുനിഗണാ ഭവദീയമുഖ്യാ
ഗൂഢം വനേഽപി ന ജഹത്യനഘാത്മദൈവം ॥ **6** ॥

നൃത്യന്ത്യമീ ശിഖിന ഈഡ്യ മുദാ ഹരിൺയഃ
കുർവന്തി ഗോപ്യ ഇവ തേ പ്രിയമീക്ഷണേന।
സൂകൈതൈശ്ച കോകിലഗണാ ഗൃഹമാഗതായ
ധൻയാ വനൗകസ ഇയാൻ ഹി സതാം നിസർഗഃ ॥ **7** ॥

ധൻയേയമദ്യ ധരണീ തൃണവീരുധസ്ത്വത് -
പാദസ്പൃശോ ദ്രുമലതാഃ കരജാഭിമൃഷ്ടാഃ।
നദ്യോഽദ്രയഃ ഖഗമൃഗാഃ സദയാവലോകൈ -
ർഗോപ്യോഽന്തരേണ ഭുജയോരപി യത്സ്പൃഹാ ശ്രീഃ ॥ **8** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഏവം വൃന്ദാവനം ശ്രീമത് കൃഷ്ണഃ പ്രീതമനാഃ പശൂൻ।
രേമേ സഞ്ചാരയന്നദ്രേഃ സരിദ്രോധസ്സു സാനുഗഃ ॥ **9** ॥

ക്വചിദ് ഗായതി ഗായത്സു മദാന്ധാലിഷ്വനുവ്രതൈഃ।
ഉപഗീയമാനചരിതഃ സ്രഗ്വീ സങ്കർഷണാൻവിതഃ ॥ **10** ॥

ക്വചിച്ച കലഹംസാനാമനുകൂജതി കൂജിതം।
അഭിനൃത്യതി നൃത്യന്തം ബർഹിണം ഹാസയൻ ക്വചിത് ॥ **11** ॥

മേഘഗംഭീരയാ വാചാ നാമഭിർദൂരഗാൻ പശൂൻ।
ക്വചിദാഹ്വയതി പ്രീത്യാ ഗോഗോപാലമനോജ്ഞയാ ॥ **12** ॥

ചകോരക്രൗഞ്ചചക്രാഹ്വഭാരദ്വാജാംശ്ച ബർഹിണഃ।
അനുരൗതി സ്മ സത്ത്വാനാം ഭീതവദ് വ്യാഘ്രസിംഹയോഃ ॥ **13** ॥

ക്വചിത് ക്രീഡാപരിശ്രാന്തം ഗോപോത്സംഗോപബർഹണം।
സ്വയം വിശ്രമയത്യാർയം പാദസംവാഹനാദിഭിഃ ॥ **14** ॥

നൃത്യതോ ഗായതഃ ക്വാപി വൽഗതോ യുധ്യതോ മിഥഃ।
ഗൃഹീതഹസ്തൗ ഗോപാലാൻ ഹസന്തൗ പ്രശശംസതുഃ ॥ **15** ॥

ക്വചിത് പൽലവതൽപേഷു നിയുദ്ധശ്രമകർശിതഃ।
വൃക്ഷമൂലാശ്രയഃ ശേതേ ഗോപോത്സംഗോപബർഹണഃ ॥ **16** ॥

പാദസംവാഹനം ചക്രുഃ കേചിത്തസ്യ മഹാത്മനഃ।
അപരേ ഹതപാപ്മാനോ വ്യജനൈഃ സമവീജയൻ ॥ **17** ॥

അൻയേ തദനുരൂപാണി മനോജ്ഞാനി മഹാത്മനഃ।
ഗായന്തി സ്മ മഹാരാജ സ്നേഹക്ലിന്നധിയഃ ശനൈഃ ॥ **18** ॥

ഏവം നിഗൂഢാത്മഗതിഃ സ്വമായയാ
ഗോപാത്മജത്വം ചരിതൈർവിഡംബയൻ।
രേമേ രമാലാലിതപാദപൽലവോ
ഗ്രാമ്യൈഃ സമം ഗ്രാമ്യവദീശചേഷ്ടിതഃ ॥ **19** ॥

ശ്രീദാമാ നാമ ഗോപാലോ രാമകേശവയോഃ സഖാ।
സുബലസ്തോകകൃഷ്ണാദ്യാ ഗോപാഃ പ്രേമ്ണേദമബ്രുവൻ ॥ **20** ॥

രാമ രാമ മഹാബാഹോ കൃഷ്ണ ദുഷ്ടനിബർഹണ।
ഇതോഽവിദൂരേ സുമഹദ് വനം താലാലിസങ്കുലം ॥ **21** ॥

ഫലാനി തത്ര ഭൂരീണി പതന്തി പതിതാനി ച ।
സന്തി കിന്ത്വവരുദ്ധാനി ധേനുകേന ദുരാത്മനാ ॥ **22** ॥

സോഽതിവീർയോഽസുരോ രാമ ഹേ കൃഷ്ണ ഖരരൂപധൃക് ।
ആത്മതുല്യബലൈരന്യൈർജ്ഞാതിഭിർബഹുഭിർവൃതഃ ॥ **23** ॥

തസ്മാത് കൃതനരാഹാരാദ് ഭീതൈർന്യഭിരമിത്രഹൻ ।
ന സേവ്യതേ പശുഗണൈഃ പക്ഷിസംഘൈർവിവർജിതം ॥ **24** ॥

വിദ്യന്തേഽഭുക്തപൂർവാണി ഫലാനി സുരഭീണി ച ।
ഏഷ വൈ സുരഭിർഗന്ധോ വിഷൂചീനോഽവഗൃഹ്യതേ ॥ **25** ॥

പ്രയച്ഛ താനി നഃ കൃഷ്ണ ഗന്ധലോഭിതചേതസാം ।
വാംഛാസ്തി മഹതീ രാമ ഗമ്യതാം യദി രോചതേ ॥ **26** ॥

ഏവം സുഹൃദ്വചഃ ശ്രുത്വാ സുഹൃത്പ്രിയചികീർഷയാ ।
പ്രഹസ്യ ജഗ്മതുർഗോപൈർവൃതൗ താലവനം പ്രഭൂ ॥ **27** ॥

ബലഃ പ്രവിശ്യ ബാഹുഭ്യാം താലാൻ സമ്പരികമ്പയൻ ।
ഫലാനി പാതയാമാസ മതംഗജ ഇവൗജസാ ॥ **28** ॥

ഫലാനാം പതതാം ശബ്ദം നിശമ്യാസുരരാസഭഃ ।
അഭ്യധാവത് ക്ഷിതിതലം സനഗം പരികമ്പയൻ ॥ **29** ॥

സമേത്യ തരസാ പ്രത്യഗ് ദ്വാഭ്യാം പദ്ഭ്യാം ബലം ബലീ ।
നിഹത്യോരസി കാശബ്ദം മുഞ്ചൻ പർയസരത് ഖലഃ ॥ **30** ॥

പുനരാസാദ്യ സംരബ്ധ ഉപക്രോഷ്ടാ പരാക് സ്ഥിതഃ ।
ചരണാവപരൗ രാജൻ ബലായ പ്രാക്ഷിപദ് രുഷാ ॥ **31** ॥

സ തം ഗൃഹീത്വാ പ്രപദോർഭ്രാമയിത്വൈകപാണിനാ ।
ചിക്ഷേപ തൃണരാജാഗ്രേ ഭ്രാമണത്യക്തജീവിതം ॥ **32** ॥

തേനാഹതോ മഹാതാലോ വേപമാനോ ബൃഹച്ഛിരാഃ।
പാർശ്വസ്ഥം കമ്പയൻ ഭഗ്നഃ സ ചാൻയം സോഽപി ചാപരം ॥ **33** ॥

ബലസ്യ ലീലയോത്സൃഷ്ടഖരദേഹഹതാഹതാഃ।
താലാശ്ചകമ്പിരേ സർവേ മഹാവാതേരിതാ ഇവ ॥ **34** ॥

നൈതച്ചിത്രം ഭഗവതി ഹ്യനന്തേ ജഗദീശ്വരേ।
ഓതപ്രോതമിദം യസ്മിംസ്തന്തുഷ്വംഗ യഥാ പടഃ ॥ **35** ॥

തതഃ കൃഷ്ണം ച രാമം ച ജ്ഞാതയോ ധേനുകസ്യ യേ।
ക്രോഷ്ടാരോഽഭ്യദ്രവൻ സർവേ സംരബ്ധാ ഹതബാന്ധവാഃ ॥ **36** ॥

താംസ്താനാപതതഃ കൃഷ്ണോ രാമശ്ച നൃപ ലീലയാ।
ഗൃഹീതപശ്ചാച്ചരണാൻ പ്രാഹിണോത്തൃണരാജസു ॥ **37** ॥

ഫലപ്രകരസങ്കീർണം ദൈത്യദേഹൈർഗതാസുഭിഃ।
രരാജ ഭൂഃ സതാലാഗ്രൈർഘനൈരിവ നഭസ്തലം ॥ **38** ॥

തയോസ്തത് സുമഹത് കർമ നിശാമ്യ വിബുധാദയഃ।
മുമുചുഃ പുഷ്പവർഷാണി ചക്രുർവാദ്യാനി തുഷ്ടുവുഃ ॥ **39** ॥

അഥ താലഫലാൻയാദൻ മനുഷ്യാ ഗതസാധ്വസാഃ।
തൃണം ച പശവശ്ചേരുർഹതധേനുകകാനനേ ॥ **40** ॥

കൃഷ്ണഃ കമലപത്രാക്ഷഃ
പുണ്യശ്രവണകീർതനഃ।
സ്തൂയമാനോഽനുഗൈർഗോപൈഃ
സാഗ്രജോ വ്രജമാവ്രജത് ॥ **41** ॥

തം ഗോരജശ്ഛുരിതകുന്തലബദ്ധബർഹ -
വന്യപ്രസൂനരുചിരേക്ഷണചാരുഹാസം।

വേണും ക്വണന്തമനുഗൈരനുഗീതകീർതിം
ഗോപ്യോ ദിദൃക്ഷിതദൃശോഽഭ്യഗമൻ സമേതാഃ ॥ **42** ॥

പീത്വാ മുകുന്ദമുഖസാരഘമക്ഷിഭൃംഗൈ -
സ്താപം ജഹുർവിരഹജം വ്രജയോഷിതോഽഹ്നി ।
തത്സത്കൃതിം സമധിഗമ്യ വിവേശ ഗോഷ്ഠം
സവ്രീഡഹാസവിനയം യദപാംഗമോക്ഷം ॥ **43** ॥

തയോർയശോദാരോഹിണ്യൗ പുത്രയോഃ പുത്രവത്സലേ ।
യഥാകാമം യഥാകാലം വ്യധത്താം പരമാശിഷഃ ॥ **44** ॥

ഗതാധ്വാനശ്രമൗ തത്ര മജ്ജനോൻമർദനാദിഭിഃ ।
നീവീം വസിത്വാ രുചിരാം ദിവ്യസ്രഗ്ഗന്ധമണ്ഡിതൗ ॥ **45** ॥

ജനൻയുപഹൃതം പ്രാശ്യ സ്വാദ്വന്നമുപലാലിതൗ ।
സംവിശ്യ വരശയ്യായാം സുഖം സുഷുപതുർവ്രജേ ॥ **46** ॥

ഏവം സ ഭഗവാൻ കൃഷ്ണോ വൃന്ദാവനചരഃ ക്വചിത് ।
യയൗ രാമമൃതേ രാജൻ കാലിന്ദീം സഖിഭിർവൃതഃ ॥ **47** ॥

അഥ ഗാവശ്ച ഗോപാശ്ച നിദാഘാതപപീഡിതാഃ ।
ദുഷ്ടം ജലം പപുസ്തസ്യാസ്തൃഷാർതാ വിഷദൂഷിതം ॥ **48** ॥

വിഷാംഭസ്തദുപസ്പൃശ്യ ദൈവോപഹതചേതസഃ ।
നിപേതുർവ്യസവഃ സർവേ സലിലാന്തേ കുരൂദ്വഹ ॥ **49** ॥

വീക്ഷ്യ താൻ വൈ തഥാ ഭൂതാൻ
കൃഷ്ണോ യോഗേശ്വരേശ്വരഃ ।
ഈക്ഷയാമൃതവർഷിണ്യാ
സ്വനാഥാൻ സമജീവയത് ॥ **50** ॥

തേ സമ്പ്രതീതസ്മൃതയഃ സമുത്ഥായ ജലാന്തികാത് ।
ആസൻ സുവിസ്മിതാഃ സർവേ വീക്ഷമാണാഃ പരസ്പരം ॥ **51** ॥

അൻവമംസത തദ് രാജൻ ഗോവിന്ദാനുഗ്രഹേക്ഷിതം ।
പീത്വാ വിഷം പരേതസ്യ പുനരുത്ഥാനമാത്മനഃ ॥ **52** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ പൂർവാർധേ ധേനുകവധോ നാമ പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ ॥